

Osnova návrhu zásad péče

1. Úvod

1.1. Základní údaje o národním parku a jeho ochranném pásmu

evidenční číslo:

Uvede se evidenční číslo, pod kterým je NP evidován v ústředním seznamu ochrany přírody (§ 42 ZOPK).

název:

Uvede se celý název podle části třetí hlavy druhé dílu 1 ZOPK.

kategorie ochrany:

Uvede se kategorie zvláště chráněného území podle § 14 odst. 2 písm. a) ZOPK.

údaje o vyhlášení:

Uvede se druh právního předpisu, kterým byl NP vyhlášen, název orgánu, který předpis vydal, číslo předpisu, datum platnosti a datum účinnosti předpisu.

překryv s územně-správními jednotkami

kraj:

obec s rozšířenou působností:

obec:

Uvede se název příslušné správní jednotky dotčené územím národního parku, správní jednotky v případě dotčení OP se uvedou zvlášť.

překryv s jinými chráněnými územími

zvláště chráněná území:

Uvede se název zvláště chráněného území a kategorie (§ 14 odst. 2 ZOPK).

jiný typ chráněného území:

Uvede se název jiného typu chráněného území (CHOPAV, CHLÚ, apod. – podle územně analytických podkladů).

překryv se soustavou Natura 2000

ptačí oblast:

evropsky významná lokalita:

U území navržených nebo zařazených do soustavy Natura 2000 se uvede kód a název příslušné evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

poloha národního parku a jeho ochranného pásma a jejich výměra

Uvede se úplný přehled dotčených katastrálních území zvlášť pro NP a zvlášť pro OP, katastrální území nacházející se celá v NP se uvedou tučným řezem písma. Výměra NP a výměra OP se uvede v hektarech (zaokrouhleně na celé jednotky).

kategorie IUCN

Uvede se římská číslice označující kategorii chráněných území IUCN a její název podle "Zásad pro používání kategorií chráněných území" (překlad vydala AOPK ČR, Praha 2013, ISBN: 978-80-87457-72-6), přitom se uvede kategorie, jejímž kritériím výběru národní park nejlépe vyhovuje.

předmět ochrany národního parku

Uvede se předmět ochrany NP podle příslušné přílohy ZOPK, přičemž se rozvede, o jaké přírodní ekosystémy, příp. jejich složky významné v národním či mezinárodním měřítku, vázané na přírodovědecky nejhodnotnější části daného území se jedná. Předmětem ochrany jsou též evropsky významné druhy a typy evropských stanovišť, pro něž jsou na území NP vymezeny evropsky významné lokality.

dlouhodobý cíl ochrany národního parku

Uvedou se dlouhodobé cíle ochrany NP a cíle ochrany jednotlivých zón ochrany přírody NP dle ZOPK, v případě překryvu národního parku s evropsky významnou lokalitou též jejich cíl ochrany vztažený k jejím předmětům ochrany.

mezinárodní statut ochrany

Uvede se název příslušného statutu, pokud byl přidělen (například: biosférická rezervace MaB UNESCO, Ramsarský mokřad mezinárodního významu, biogenetická rezervace Rady Evropy, světové přírodní nebo kulturní dědictví UNESCO).

1.2. Určení období platnosti zásad péče.

Uvede se zpravidla období 15 až 20 let (§ 38a odst. 6 ZOPK). Období platnosti se stanovuje v rozsahu let, přičemž se tím rozumí od 1. ledna prvního roku platnosti do 31. prosince posledního roku platnosti.

1.3. Charakteristika národního parku a jeho ochranného pásma zaměřená na jejich přírodní poměry.

Uvede se stručně základní charakteristika celého území NP shrnující rámcově jeho abiotické a biotické podmínky. Totéž se uvede pro OP.

2. Analytická část

2.1. Vyhodnocení současného stavu a dosavadního vývoje ekosystémů nebo jejich složek tvořících předmět ochrany národního parku z hlediska naplňování cílů ochrany národního parku.

Při vyhodnocení stavu a vývoje ekosystémů a jejich zařazení do skupin ekosystémů podle kvality se využijí podklady zpracované v souladu s čl. 3 a 6 Metodického pokynu k vymezování, navrhování a schvalování zonace na území národních parků ČR, které člení ekosystémy na:

2.1.1. Přirozené - uvede se stávající rozsah ploch v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy, podíl z celkové rozlohy NP a vyhodnotí se, zda stav a předešlý vývoj ploch vede k udržení cíle ochrany NP.

2.1.2. Částečně pozměněné - uvede se stávající rozsah ploch v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy, podíl z celkové rozlohy NP a vyhodnotí se, zda jejich stav a předešlý vývoj vede k naplňování cíle ochrany NP.

2.1.3. Významně pozměněné - uvede se stávající rozsah ploch v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy, podíl z celkové rozlohy NP a vyhodnotí se, zda jejich stav a předešlý vývoj vede k naplňování cíle ochrany NP.

Dále se uvedou:

2.1.4. Složky ekosystémů tvořících předmět ochrany NP - uvede se vyhodnocení stavu a vývoje druhu případně jiné složky ekosystému vyjmenované v kap. 1.1. (předmět ochrany NP). Při vyhodnocení stavu a vývoje složek ekosystému se vychází z populační dynamiky příslušného druhu, příp. dalších relevantních ukazatelů (druhovité složení, vodní režim, apod.) a stav se hodnotí ve smyslu ust. § 3 odst. 1 písm. t) ZOPK. U objektů neživé přírody (skály apod.) se např. hodnotí jejich statická stabilita.

2.2. Výčet a popis významných disturbančních činitelů působících na území národního parku a vyhodnocení jejich vlivu na předměty ochrany a na naplňování cílů ochrany národního parku.

2.2.1. Uvede se abiotický disturbanční činitel vzniklý působením přírodních sil (např. voda, vítr, námraza, laviny) a vyhodnotí se jeho dopady na stav předmětu ochrany a jeho vliv na naplňování cílů ochrany národního parku.

2.2.2. Uvede se biotický disturbanční činitel vzniklý působením přírodních sil (např. kůrovcovití, houbové patogeny) a vyhodnotí se jeho dopady na stav předmětu ochrany a jeho vliv na naplňování cílů ochrany národního parku.

2.3. Popis a zhodnocení významných vlivů člověka působících na předměty ochrany národního parku v současnosti i v minulosti.

Uvedou se významné antropogenní vlivy způsobené zejména osídlením a obhospodařováním území NP (např. změna vodního režimu), a také jinými způsoby využívání území NP (např. těžba rud, rekreace) působícími na vývoj přírody NP v minulosti či v současné době. U každého vlivu se uvede, jaké jsou jeho dopady na stav předmětu ochrany NP.

2.4. Zhodnocení dosavadní péče o předměty ochrany národního parku včetně jejich vyhodnocení z hlediska naplňování cílů ochrany národního parku za předcházející plánovací období.

Uvede se stručné zhodnocení realizovaných rámcových zásad postupů a způsobů péče o ekosystémy a jejich složky včetně toho jakým způsobem ovlivnily naplňování cílů ochrany NP (tj. zda a proč dosavadní péče přispívá k naplňování cílů ochrany či nikoli). Vyhodnocení bude strukturováno na:

2.4.1. *Přírozené ekosystémy, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*

2.4.2. *Částečně pozměněné ekosystémy, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*

2.4.3. *Významně pozměněné ekosystémy, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*

2.4.4. *Složky ekosystémů tvořících předmět ochrany NP.*

Vyplyne-li ze zhodnocení potřeba zvolit odlišné rámcové zásady postupů a způsobů péče (tj. stávající postupy a způsoby péče nepřispívají dostatečně k plnění cílů ochrany NP), navrhnou se nově v kap. 3.3. (pokud aktuálně chybí poznatky o vhodnějších postupech a způsobech péče bude jejich potřeba řešena v kap. 3.6.).

2.5. Zhodnocení dosavadního naplňování funkcí ochranného pásma národního parku za předcházející plánovací období.

Uvede se stručné zhodnocení OP ve smyslu plnění jeho funkcí, které jsou:

2.5.1. *Ochrana NP před rušivými vlivy z okolí - identifikuje se přítomnost nepříznivých vlivů (např. intenzivní zemědělské či lesnické hospodaření) a zhodnotí se, zda a proč OP zajišťuje eliminaci, případně snížení těchto vlivů,*

2.5.2. *zajištění komunikace území NP s okolní krajinou (např. zvyšování migrační prostupnosti OP) - zhodnotí se, zda a proč OP zajišťuje vazby mezi územím NP a širší krajinou,*

2.5.3. *zajištění vlastní hodnoty OP - vyhodnotí se, zda a proč je OP nositelem vlastní hodnoty (např. ochrana krajinářských a přírodních hodnot) a jaké jsou její přínosy pro naplňování ostatních funkcí OP.*

Vyplyne-li ze zhodnocení, že OP neplní dostatečně některou ze svých funkcí, je nezbytné navrhnout nové principy péče o OP v kap. 3.4. (pokud aktuálně chybí poznatky o vhodnějších principech péče bude jejich potřeba řešena v kap. 3.6.). V případech, kdy funkce ochranného pásma NP jsou zajišťovány prostřednictvím CHKO, provede se vyhodnocení obdobně.

- 2.6. Zhodnocení dosavadního naplňování dlouhodobých i střednědobých cílů ochrany národního parku za období platnosti předchozích zásad péče.

Vychází se z analýzy stavu ekosystémů tvořících předmět ochrany NP podle bodu 2.1. této osnovy. Uvede se stručné zhodnocení změny rozsahu ploch přirozených ekosystémů, ploch částečně pozměněných ekosystémů a ploch významně pozměněných ekosystémů v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy za období platnosti předchozích zásad péče. V případě, že se jedná o první zásady péče od účinnosti zákona č. 123/2017 Sb., tj. od 1. června 2017, uvede se, zda byly splněny střednědobé cíle a došlo k naplňování cílů dlouhodobých, které byly stanovené v posledním platném plánu péče. V případě nesplnění střednědobých cílů či nenaplňování dlouhodobých cílů se uvede stručné zdůvodnění příčin.

3. Návrhová část

- 3.1. Postup a způsob naplňování dlouhodobých cílů ochrany národního parku a předpokládaný termín jejich dosažení.

Uvedou se rámcové zásady postupů a způsobů směřujících k naplňování dlouhodobých cílů ochrany NP podle jednotlivých zón ochrany přírody NP. Postupem je myšleno uvedení odborného odhadu termínu dosažení cílů v řádu desítek let. Způsobem je myšleno např. snižování stávajícího stupně přirozenosti u lesních ekosystémů, snižování stupně zachovalosti u suchozemských nelesních ekosystémů.

- 3.2. Stanovení střednědobých cílů pro jednotlivé předměty ochrany národního parku v podobě postupně navazujících rámcových opatření směřujících k naplnění dlouhodobých cílů.

Uvedou se cíle, včetně uvedení jednoznačně měřitelných indikátorů (např. změna plochy v čase) a na ně navazující rámcová opatření na období platnosti zásad péče (tj. zpravidla 15 až 20 let) směřující k naplňování dlouhodobých cílů ochrany NP (včetně informace k jakému dlouhodobému cíli ochrany NP uvedená opatření směřují) pro jednotlivé předměty ochrany NP (tj. tak, jak budou definovány předměty ochrany NP v kap. 1.1.) strukturované na:

- 3.2.1. Přirozené ekosystémy, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*
- 3.2.2. Částečně pozměněné ekosystémy, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*
- 3.2.3. Významně pozměněné ekosystémy, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*
- 3.2.4. Složky ekosystémů tvořících předmět ochrany NP.*

- 3.3. Základní principy péče o předměty ochrany národních parků, členěné podle zón ochrany přírody národního parku, včetně řešení střetů plynoucích z odlišných nároků jednotlivých složek ekosystémů na potřebnou péči z hlediska priorit a cílů ochrany národního parku.

Uvedou se základní principy péče o předměty ochrany NP a předměty ochrany PO v zóně:

- 3.3.1. Přírodní, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*
- 3.3.2. Přírodě blízké, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*
- 3.3.3. Soustředěné péče, v členění na lesní ekosystémy, suchozemské nelesní ekosystémy a vodní ekosystémy.*

V jednotlivých kapitolách bude zároveň uveden návrh řešení střetů plynoucích z odlišných nároků jednotlivých složek ekosystémů na potřebnou péči z hlediska priorit a cílů ochrany NP a rovněž návrhy řešení ve vazbě na rozdílné povinnosti

stanovené jinými právními předpisy (např. zákonem o lesích, zákonem o myslivosti) a povinnostmi stanovenými v ust. § 21 odst. 1, § 22a odst. 1 a § 22b odst. 1 ZOPK.

- 3.4. Základní principy péče o ekosystémy a jejich složky v ochranném pásmu, nezbytné pro zabezpečení národního parku před nepříznivými vlivy z okolí.

Uvedou se základní principy péče ve vazbě na funkce OP členěné shodně s kap. 2.5.

- 3.5. Výčet a popis nezbytného rozsahu a způsobu sledování stavu a vývoje předmětů ochrany národního parku

Uvede se výčet a popis monitoringu předmětů ochrany NP příp. indikačních druhů, který je nezbytný k poskytnutí základní informace o předmětech ochrany NP pro plnění cílů ochrany NP v střednědobém i dlouhodobém horizontu (zejména se uvede, co se monitoruje, v jakém rozsahu a v jakém časovém intervalu, včetně odůvodnění potřeby).

- 3.6. Návrhy na vědecko-výzkumné využití národních parků a jejich ochranných pásem.

Uvedou se rámcové zásady pro výzkum s důrazem na preferenci výzkumu s praktickými výstupy pro management území NP příp. jeho OP a plnění jak střednědobých, tak dlouhodobých cílů ochrany NP, příp. výzkumu a souvisejících srovnávacích studií, kdy ekosystémy v NP slouží jako výchozí srovnávací plochy pro zjištění antropogenních vlivů a jejich působení na přírodní společenstva nebo dlouhodobých přírodních trendů ve vývoji ekosystémů.

- 3.7. Návrhy na osvětové využití národních parků a jejich ochranných pásem

Uvedou se rámcové zásady na osvětové využití NP a jeho OP ve smyslu přiblížení přírody NP a jeho OP široké veřejnosti poskytováním informací, stejně jako environmentální výchovou a vzděláváním, se zaměřením na propagaci poslání NP ve vazbě na návštěvnickou infrastrukturu (např. naučné stezky, informační střediska, střediska ekologického vzdělávání, návštěvnická centra).

- 3.8. Základní principy naplňování poslání národního parku ve vztahu k trvale udržitelnému rozvoji a šetrnému turistickému využívání, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany národního parku.

3.8.1. *Uvedou se základní principy, které je potřebné zohlednit pro splnění požadavku trvale udržitelného rozvoje území NP,*

3.8.2. *uvedou se základní principy, které stručně stanoví rámce šetrného turistického využívání, (např. zpřístupnění území NP v dosahu sídel, budování a údržba návštěvnické infrastruktury).*

4. Přílohy zásad péče

4.1. Mapové přílohy

4.1.1. Mapa zákresu hranic národního parku a ochranného pásma (příp. CHKO, které plní funkci OP) do Základní mapy ČR vhodného měřítka.

4.1.2. Mapa zákresu překryvu národního parku s jinými chráněnými územími do Základní mapy ČR vhodného měřítka.

4.1.3. Mapa zákresu překryvu národního parku s územím evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí do Základní mapy ČR vhodného měřítka.

4.1.4. Mapa základní cestní sítě na území národního parku do Základní mapy ČR vhodného měřítka.

Lze doplnit další potřebné mapové přílohy s vazbou na obsah zásad péče.

4.2. Ostatní přílohy

4.2.1. Výčet a popis vybraných pozemních komunikací tvořících základní cestní síť na území národního parku.

Základní cestní síť (dále jen „ZCS“), jež je tvořena vybranými pozemními komunikacemi na území NP, je vymezena tak, aby zahrnovala:

- a) všechny silnice a místní komunikace na území NP,*
- b) účelové komunikace na území NP, které mají charakter stavby a zároveň které:*
 - 1) zajišťují jediný možný přístup k budovám s číslem popisným, případně evidenčním,*
 - 2) zajišťují jediný možný přístup ke stavbám technického charakteru určeným k naplňování veřejného zájmu (např. ČOV a vodárny),*
 - 3) jsou nezbytné pro vytvoření ucelené a souvislé ZCS,*
 - 4) je nezbytné zařadit do ZCS z jiného opodstatněného důvodu (mělo by se jednat zcela o ojedinělé a výjimečné případy).*

Hlavní principy při vymezení ZCS jsou:

- ZCS je tvořena vybranými pozemními komunikacemi (tj. hlavními páteřními cestami na území NP), které zpřístupňují území NP primárně za účelem naplňování jiného veřejného zájmu než je zájem ochrany přírody (tj. především přístupnost staveb technického charakteru nebo zajišťují jediný možný přístup k budovám s číslem popisným, případně evidenčním) a tedy vyžadují dlouhodobou a v zásadě trvalou údržbu z důvodu zajištění obslužnosti území.*
- Vymezení ZCS má ze své podstaty dlouhodobý a trvalý charakter, změna jejího vymezení v rámci následných zásad péče je možná, ale k tomuto kroku by mělo docházet jen ve výjimečných a odůvodněných případech.*

Lze doplnit další potřebné přílohy s vazbou na obsah zásad péče.